



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Habacvc Propheta

Habakuk

Argentorati, 1526

VD16 B 3952

Iniuria anteuertitius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35974

agris adeoq; cunctis bonis priuentur, non secus ac si
perditi desolatiq; essent, ut & in ciuitatib. tum pro-
uincijs fieri solei, ubi nulla siue equitas, siue ordinatio
locum habent, diuites & tyranni pro sua libidine quid
uis perpetrant. Vnde & altera dictio temeritas uoca-
tur, hoc est, Iniuria, ceu ij, quibus nulla sit cordi iustitia
Que duo uerba sic germanice reddidimus. Sie treybe
citel gewalt, und uer der ben einander in der Stadt. Me-
ram iniuriam exercent, perduntq; alius alium in urbe

Atqui nondum uides hic, quod Habacuc uel idola-
trie, uel aliorum peccatorum causa in Iudeos inue-
hatur, ceterum ob ea peccata modo, que aduersus pa-
ximum fiunt, ut eo temporis beatos floruisse homines
oporteat, qui pure diuinum cultum conseruauerint.
Eum uero fides & Charitas uulgo defuit, auaritia, u-
sura, & iniquitate obfesso. Porro nulla Deo cultu-
ra grata est, quantumuis ingens existat, ubi proximo
quis malum dederit, ut Hoseæ. 6. ait. Oblationes no-
lo, sed beneficentiam. Et Matth. 5. Relicto munere tuo
ante altare, uade reconciliare fratri tuo. Quom ergo
sibi uicissim noxij sint & iniurij, rursum minatur eis
interitum & iniuriam per regem Babylonicum, iuxta
Dei consuetudinem, qua pro sua bonitate quemuis iue-
dicat & punit, secundum eius merita.

Iniuria anteuertit ius.

Ostendit hic, quid temeritatem & internitionem
uocet. Nepe qd nulla iustitia defenditur aut asseritur,
sed sola

ANNOTATIONES.

sed sola iniuria felici successu progreditur. Quo simul optimates ac maiores terræ attigit. Alacriter sese unâ cum prædicatione sua & increpatione periculo exposuit, potentes taxans. Porro & ipsum seditiosum dânantumq; oportuit, quom talis sit, qui magistratum cõtemptibilem reddere uelit apud subditos. Id enim seditiosum dici nunc in usu est, si quando Principes ac magistratus per uerbum Dei corripiantur, nec libera illis ad quidiuis perpetrandũ uia permittatur, ut ita in pessimis suis institutis nõ etiam prædicentur commendanturue. Iam nullius culpa in terris peccatur, quàm sublimioris potestatis, cui diuinitus ad coercendos ac puniendos fontes traditus est gladius, ipsa tamen interim ne dũ laxas iniustitiæ habenas smit, cæterum ipsa quoq; committit ubi enim seuerus magistratus est, sæpe apud subditos omittitur, quod alioqui fieret.

Habacuc uero increpando pergit, nihil seditionis calumniam, ueritus, peccantesq; inter optimates potissimum arguit, futurum terræ malum illis totum attribuens. Nam uti dictum est, non eos idololatriæ, idolorumue, immo neq; communium uulgi scelerum, quælia sunt, mentiri, circumuenire, adulerari, nepotem esse & cætera, causa reprehendit, Sed enim ob iudicij tum uiolentiam tum iniquitatem, ut conciones eius tantummodo in Magistratus & iudices ordinatæ sint. Quod ipsum postea & pœna satis indicat. Ne buchadnezar enim præstantissimã, populi modo partem secum

secum abducebat, solis pauperibus, tenuibus, agricolis & hortulanis in terra relictis. 4. Reg. ul. Quasi Deus re ipsa dicturus esset, Soli magnates demeruerunt, unde ipsi poenam soli etiam luent. Et ferè in omnibus Dei castigationibus sic fit, ut potestas supplicium ferat potissimum, & precipitur, relicto in terra populo. Excellentiore enim in populo uigere potestatem necessesse est, cui subiaceat populus aequè, atque domino suo equus. Porro non multum plebi curæ est, si domini sui aut primores, scelesti, ab alio quodam è throno deiciantur, siue meliore, seu in malitia pari, ut adeo in terris punitio DEI ferè sit, id quod Maria canit. Potentes è thronis deicit, abiectos autem exultat. A condito enim mundo ad hunc usque diem, liquido apparet, ut alterum Regum per alterum, alterum Dominorum per alterum deiciat, aliosq; in thronum collocet, relictis terra populoq;. Nisi ubi cum hominibus simul etiam terram uastare decreuerit, ut in Sodomâ & Gomorra cognitum est.

In hunc modum Regem Israel per Regem Assyriorum, & rursus Regem Assyriorum, per Regem Babylonis, deinde Regem Babylonis, per Regem Medorum deiecit. Persarum item Regem per Alexandrum graecum Regnum graecum per Romanos. Romanum per Gothos ac Thurcas comminuit. Et suum arietem, si mundus diutius consisterit, tandem sentiet Thurca. Et ita tam in Imperijs uel Monarchijs, quàm regnis, tam

maioribus

ANNOTATIONES.

maioribus quam minoribus dominationibus, nihil aliud, quam ruinam & resurrectionem alternam, cernere est, quasi uniuersus orbis nihil aliud sit, quam assidua conflictatio, (qualem heroes equis colluctantes in ludis serijsq; certaminibus exhibere solent) atq; equitatus, ubi mutua fiat compunctio, & fractio, ubi nihil uat, quam qui occumbat, occumbat, qui sedeat, sedeat. Idq; totum iniquitatis & iniurie nomine, ut culpa sit potestatis, si res non recte in terra passim geratur. At qui diabolus archimonarcha huius mundi illos ita agit, ut gladio diuinitus sibi commissio inique abutantur, quemadmodum et mundus reliquis dei bonis abutitur, quom tamen non possit non esse gladius, uti edere & bere. Atqui Deus semper a manibus illorum per successione tollit, alijsq; propter abusum subministrat. Sic perpetuo gladius ac potestas in mundo perdurant, persone uero, quibus commissa est potestas, semper de ieiuntur uel eriguntur iuxta sui meritum uel demeritum.

Id uero Iudaeis imposuit, caecitatemq; adduxit, ne Habacuc uerbis adhiberent fidem, quod tum idololatriae tum simulachrorum expertes erant, uidebantur sibi iusti, propitiumq; habere Deum, ut nihil minus, quam tantam eius expectarent iram, id quod & hodiernum adusq; diem eius populi natura est, omnium adulatorum & operantium sanctorum instar qui semper sese praecunctis alijs Deo dilectos esse filios, nec se iram posse mereri

mereri credunt, illud Michæ in corde suo uoluntantes. Heccine deus in mentem suam induceret &c. Si eterni se peccatores confessi essent, Habacuc paruissent, timore, humilitate, uitam suam emendaissent, ne super eos ingruisset poena, Nineuitarum exemplo. Hæc uero dñi negligunt, certissime colligitur, quod Habacuc pro stulto & inutili concionatore, se uero pro innocētibus ac ueris dei liberis habuerint. Qualiter & nostros hodie Spirituales facere uidemus, qui in horrendissimis peccatis et blasphemijs deo et in seruire, et grati esse putant.

Quare hæc Habacuc sententia, Iniuria superat iustitiam, haud ægre in mundo permanebit. ut & uulgatum sit adagium, quo nemo non iniuriam clamat. Id uero nequaquam nobis mirum uideatur. Oportet nec non debet ita fieri, est enim iste uerus mundi colos. Nā ubi omnia iuste administrantur, & cuncta recte succedunt, illic non amplius mundus, mundanaue gubernatio est, sed ipse Deus met. Et si Iniustitia, Iustitiam non preoccuparet, Satanas mundi princeps perseuerare non posset, sed sola diuina foret administratio. Neque tamen impunita sunt commissa Deus, sed, ut mundus a peccato non desistat, sic nec Deus a supplicio, semper alium deponens, alium rursus in sedem per successum collocans, ut Daniel secundo ait. Transfert regna, & liaq; instituit. Et Solomo in adagijs suis uigesimo octauo. Propter peccata terræ, multos ipsius esse Principes oportet. Vbi uero homines rationis compotes

ANNOTATIONES.

ac prudentes fuerint, dominus eorum diutius uiuit.

Propterea uacillabit lex neque felicem tandem successum habebit iudicium.

Hoc est, non secundum legem Dei agitur, sed legē flecti & incuruari necesse est, iuxta eorum temeritatem. Eos enim hoc loci taxat, qui de iure gloriantur, nec ullo pacto uideri uolunt, iniuste quicquam perficere, ceterum aliquot aucupatur literas, quas uel inuitas ad sensum suum detorquent, ut quod uelint, significet. Ut & hodie iuriscōsulti nostri sumo suo iure faciūt, ubi putreis malaq; causas habuerint, et iuri tamen huiusmōi nasum fingūt, ut causam & iustā et bonā fieri oporteat. Hoc demū Habacuc legē nutare uocat, q̄ oēs bonae causae & impediatur et ad umbilicū perducine queant. Illic enim uerus legis intellectus in aurā agitur, atq; contemptui habetur, unde ipsi hac ratione abeunt, postquā iure ad suā sententiā detorto, superiores facti sunt. Horū refer tus est mundus, bonorūq; numero cēsentur, nec alio illis cognomine insignire cuiquā licet. Deus aut̄ nihilominus illis & minas & poenā intēdit, nec illis hoc donaturum se demū significat. Quid multa? Pauca admodum iustae causae ad rabulas istos deferuntur, quod & ipsi sentiunt ac faciunt. Neq; enim sic nummati essent, sed potius stipem colligerent, qui in toti aurei & sericei conspiciuntur, si male causae nō essent.

Quoniam